СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 94. Джерзи Сити, Н. Дж., пятниця, 24. квітня, 1925.

VOL. XXXIII. No. 94. Jersey City, N. J., Friday, April 24, 1925. THREE CENTS

Переносять екзамінацію іміґрантів до старого краю.

ВАШИНГТОН, 22. квітня. — Тут почалася нині конференція представників іміґраційного уряду, уряду публичного здоровля та департаменту стейту, котра має на ціли перенести як найскорше до старого краю екзамінації іміґрантів, що збираються їхати до Злучених Держав.

Перенесенне екзамінацій до старого краю усунулоби потребу відсилати іміґрантів з Америки з великою моральною і матеріяльною шкодою для іміґрантів.

СЕНАТОР ҐВІЛЕР ЗАПЕРЕЧУЄ ЗАКИДИ ПРОТИ СЕБЕ.

ҐРЕЙТ ФОЛС, Монтана, 22. квітня. — Сенатор Ґвілер нині перед федеральним судом яко свідок у власній обороні, щоби заперечити обжалованню, що, будучи сенатором конґресу, мав проти виразної заборони закона заступати яко адвокат за оплатою нафтярів перед ріжними департаментами уряду.

Сенатор заявив, що всі закиди, йому пороблені, неправдиві, що він ніколи гроший за вставлюванне перед департаментами уряду не брав та що всі свідки, які зізнали інакше, є кривоприсяжники.

БУВШИЙ ГУБЕРНАТОР ИЛИНОЙСА ОСТЕРІГАЄ КРАЙ ПЕРЕД РУЇНОЮ ФАРМЕРСТВА.

НЮ ЙОРК, 22. квітня. — Френк Лавден, бувший губернатор стейту Илинойс, виступив тут перед зборами Товариства Видавців Ґазет з промовою про стан фармерства, і остерігав їх перед легковаженнем собі тяжкого положення фармерів.

Лавден говорив, що фармерам грозить справдішна руїна, якщо край не поспішить їм з допомогою. Фармери пробують заратовуватися самі при помочи кооперативних орґанізацій, але й сі показуються за слабі супроти великих капіталістичних спілок.

ПАСАЖИРИ КРИТИКУЮТЬ КОМАНДУ „ГОМЕРИКА" ЗА НЕ РАТОВАННЄ ПОТАПАЮЧИХ ЯПАНЦІВ.

НЮ ЙОРК, 22. квітня. — Серед пасажирів корабля Гомерика, що приїхав нині до сього порту, є богато, які остро критикують капітана корабля за те, що він не робив нічого для вратовання японського перевозового корабля Райфуку. Вони закидають капітанови головно те, що він не казав спустити тратв, які не можуть бути затоплені. Зате друга частина пасажирів, разом числом 123, підписала заяву, що капітан заховувався підчас пригоди, як треба.

БУДУТЬ РАХУВАТИ ЛЮДИЙ В СТЕЙТІ НЮ ЙОРКУ.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 22. квітня. — Дня 1. червня сього року пічнеться в стейті Ню Йорку перепись („цензус") населення. Скінчитися він має за 15 днів. До переведення переписи уряд покликав 7,566 урядників.

НЕ ДОЗВАЛЯЮТЬ НА ОРҐАНІЗОВАННЄ КЛЕНА.

МЕДИСОН, Висконсин, 22. квітня. — Ґенеральний прокуратор сього стейту відкинув прозьбу о інкорпорацію, внесену Ку-Клакс-Кленом. Секретар внутрішних справ, котрий мав вирішити сю прозьбу, віддав її ґенеральному прокураторови, а сей спротивився інкорпорації.

ЗАХОДИ ДЛЯ РЕЛІҐІЙНОЇ ТОЛЄРАНЦІЇ.

АТЛЕНТИК СИТІ, Ню Джерзі, 22. квітня. — Нині відбулися тут основательні збори інституту для ширення толєранції (терпимости) межи всіми віроісповіданнями Америки. Нова орґанізація має мати свій осідок в Вашинґтоні. До неї приступили вже представники католиків, протестантів і жидів.

ЕПИСКОП, ЗАСУДЖЕНИЙ ЗА ЄРЕСЬ, БОРОНИТЬ СВОЄЇ ВІРИ.

НЮ ЙОРК, 22. квітня. — Вілієм Монтґомері Бравн, епископ епископальної церкви, котрого епископи сеї церкви осудили недавно за єресь, виступив тут в одній ліберальній церкві з проповіддю про свою віру. Бравн говорив, що всякому чоловікови, а тим самим і священикови й проповідникови, прислугує право вірити в такого Бога, якого йому його серце й розум диктує. Він заявив, що після правил церкви він є справді еретиком, але закид, буцімто він не вірував у Бога, є виссаний з пальця його противниками, які з ненависти до його віри перекручують його слова.

ПОЗИВАЄ ФОРДА ЗА МІЛІОН ДОЛЯРІВ ВІДШКОДОВАННЯ.

ДІТРОЙТ, Мишиґен, 22. квітня. — Арон Сапіро, адвокат фармерських кооперативних спілок, вніс до суду позов проти Генрі Форда, яко власителя ґазети Дірборн Індепендент, домагаючися від нього [redacted]ання за шкоду, яку Форд мав нанести його адвокатській практиці статею, в котрій називалося Сапіра одним членом спілки жидівських банкирів, що хочуть добитися необмеженої влади над торговлею фармерськими виробами.

ПОЛІСМЕН АРЕШТОВАНИЙ ЗА РОЗБІЙ.

ШИКАҐО, Илинойс, 22. квітня. — Поліція арештувала нині 26-літнього полісмена Реймонда Виницкого, котрий мав бути одним з трох розбійників, що напали на банкового післанця та зрабували від нього 10,000 долярів у готівці.

Виницкі мав попастися через те, що він продав револьвер зрабований з банкового післанця.

ЗАВОДЯТЬ КВАРАНТАННУ НА СОБАКИ.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 22. квітня. — З огляду на смерть одного хлопця від скаженини наслідком укушення собакою, стейтовий уряд зарядив, що всі собаки в повіті Вестчестері мають бути держані дома. Урядники допускають, що скаженина дісталася межи собаки зі стейту Конектикату, де вона існує вже близько року.

ПОЛІСМЕНИ Й ПРОГІБІЦІЙНІ АҐЕНТИ ЗАСУДЖЕНІ ЗА НАРУШЕННЄ ПРОГІБІЦІЇ.

СИНСИНАТІ, Огайо, 22. квітня. — 58 полісменів та сільських прогибіційних аґентів призналося перед судом до нарушення прогібіційного закона.

Суд засудив їх на гривни від 50 до 2,000 долярів кождого та додав ще вязницю від 1 до 18 місяців.

Полісмени й аґенти давали захорону для торгівців алькогольними напитками.

АРТИСТКА ДОЛЬНИЦЬКА ВИХАЛА З АМЕРИКИ.

Відома артистка-малярка панна Марія Дольницька, родом з Галичини, котра приїхала була до Америки тому 4 роки, вернулась недавно на постійний побут до Европи.

ВИРОК НА „БЕССАРАБІВЦІВ".

Зі Львова повідомляють:

Сьогодня, в суботу 28. березня закінчилась розправа у великім політичнім процесі Бессарабівців. О год. 12:30 в полудне предсідник трибуналу радник Маєр оголосив вирок, яким засуджено:

Василя Коваленка на 3 роки.

Інж. Андрія Мельника на 4 роки.

Евгена Зиблікевича на 3 роки.

Ірену Вахнянинову на 15 місяців.

Богдана Зеленого на $2\frac{1}{2}$ р.

Теодора Воробця на $2\frac{1}{2}$ р.

Михайла Ґаца на 2 роки.

Миколу Бенявського на 2 р.

Зовсім увільнено обжалованих: Франца Штика і Лихолата.

Всім обжалованим зачислено слідчий арешт.

В мотивах вироку трибунал подав, що засуд Коваленка й Мельника опирає на зізнаннях Коваленка й інформаціях штабу ґенерального, які подав на розправі майор Грудзінські. Щодо Мельника також на оречення знатоків „письма", які твердили, що між матеріялами знайденими у бл. п. Ольги Бессарабової мають находитися власноручні письма Мельника. Проних обжалованих засуджено на підставі оречення військових знатоків і знатоків письма.

Оборонці всіх засуджених зголосили внесення зажалення неважности.

ПРИСУД ОПРИШКА В КИЄВІ.

В падолисті 1923. року ограблено славну Печерську Лавру в Киеві, а ігумена того монастиря вбито. Тепер недавно в руки поліції попалась ватага, й виказалось, що її ватажок, прозваний Іван Красний, був проводирем у нападі на монастир. Киівський ґубернияльний суд засудив опришка на смерть.

ВОДНІ СИЛИ ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНИ.

Водні сили Чехословаччини оцінюють на 1,800.000 сил пар коней, з того припадає 850.000 на Чехію, Мораву і Шлеск, 750.000 на Словаччину, а 200.000 на Прикарпатську Україну. З тих сил використано вже в Чехії Моравії і на Шлеску 120.000, а Словаччині 80.000. На Прикарпатській Україні не зроблено ще в сім напрямі нічого.

ОПІКА НАД РЕМІСНИЧОЮ МОЛОДДЮ У ЛЬВОВІ.

В неділю 29. березня відбулася довірочна нарада в справі опіки над українською ремісничою молоддю у Львові. Нарада зібрала багато цікавих, переважно українських міщан, яким лежить на серці добро тої молоді і майбутній національний характер наших міст. Між присутними були і представники наших культурних, культурно освітних, гуманітарних, станових і економічних установ. Прекрасно виготовлений фактичним матеріялом реферат невідомого автора відчитав голова народної орґанізації м. Львова п. І. Ліщинський. У Львові більше тисячі української ремісничої молоді чекає на опіку з боку Українців. Дотепер займались тільки частинно такою опікою тов. „Зоря," „Сокіл-Батько" і Сокіл III., на городецькому передмістю. Всі ці установи не вспіли заопікуватись більше ніж половиною тої молоді. Решта її шукає заспокоєння своїх товариських і станових звязків самопас і через те попадає густо-часто під впливи, а навіть дає себе опановувати всяким польським товариствам, що не жаліють ні енерґії ні зусиль, аби поробити з них яничарів та ворогів українського народу. По рефераті вивязалась широка дискусія, в якій вказували на неохоту занятись тою справою з боку нашої інтелігенції та духовенства. „Зоря наприклад, просила ординаріят, щоби відпускав питомців для культурної та реліґійної праці між тою молоддю, але прошення не задоволено. Нарада рішила вибрати комітет для опіки над ремісничою молоддю, який яко секція „Зорі" займеться орґанізацією окремого статутового товариства.

ІСТОРІЯ ШМІНКИ.

Шмінка є винаходом таким давним як... жінка. Вже дочка Йова малювалася так дуже, що прозивали її „мальованою головою." Вавилонці знали штуку підмальовування очей, а Грекині аж трьома красками (чорна, біла, червона) вміли рятувати свою красу. Штуку шмінкування переняли Римляни, а середньовічні часи, які цілу культуру завернули взад, не забули лише про... шмінку. До найвищої ступні мальовання таке дійшло за ренесансу. Тоді селянка на неділю мусіла мати свіжу шмінку. Отже малювалася не лише марія Медічі в 14 столітті, але й Елисавета анґлійська королева двіста літ пізнійше. В 17. столітті навіть обовязував закон, який уневажнював подружа, коли молода жінка вміла так жуде вималюватися, що власний чоловік на другий день по шлюбі, не міг її пізнати! Аж вкінці 1779. анґлійський парлямент офіціяльно й під карою заборонив уживати шмінку. Все таки це не помагало.

ВИНО СТАРЕ ДВІ ТИСЯЧІ ЛІТ.

Прешбурські ґазети звідомляють: Недалеко Комарна було староримське місто Бриґіціо. При перекопуванню землі натрапили на цікаві знахідки з римських часів. Один робітник найшов начиння з якимсь плином. Випив його, потім заснув. Як пробудився, оповів, що цей напиток смакував йому наче мід. Знавці оцінюють цей напиток на 2000 літ.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ ЧАСОПИСИ У ЛЬВОВІ.

Українська преса збільшилася на два органи: одну політичну тижневу ґазету й двотижневий ілюстрований журнал. „Світло," популярний політичник тижневик невеличкого формату й величини львівської „Свободи." Перше число розділено й розіслано реклямову афішу, а в продажу віддано щойно 2-ге число, а про те ні тут ні там не було програмової декларації, а його лівий напрямок видний лучше з другорядних заміток і статий. Характеристичною рисою „Світла" є його завзятий тон проти радикалів. Підписує ґазету як видавець, Михайло Яцків, син Степана.

Зате дуже гарно представляється 1-е число ілюстрованого тижневика „Світ," характеру загально-громадського й родинного журналу. Посеред ріжнородого матеріялу на теми суспільного й культурного життя, статей віршів перекладів і т. д., розміщено кільканайцять фотоґрафій і рисунків, а надзвичайно дбайливе технічне виданне журналу підносить симпатичне враження, яке він робить на читача. Яко відповідальний редактор підписаний Степан Микитка.

УКРАЇНСЬКЕ ТЕХНІЧНЕ ТОВАРИСТВО.

Загальні Збори Українського Технічного Товариства у Львові відбулись 15. лютого с. р. По уділенню абсолюторії уступаючому виділови вибрано головою інж. Монастирського, а заступниками голови інженірів Корнелю і Васюту. До виділу увійшли інж. Барщівський, архитект Нагірний, інж. Свірський, Рижевський Т., Левицький, Вальнер, Трач, Сенишин, Савойка і Дурдело. До Контрольної Комісії вибрані: інж. Ґамота, Стефанович, Дурбак, Бартош і Дидинський.

Між иншими ухвалами постановлено підвисшити членську вкладку на 2 зл. місячно з тим, що члени будуть діставати ґазету „Технічні Вісти" даром.

ФІЯСКО ПОЛЬСЬКОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ.

З великим криком реклямована й опісля як тріюмф зрілої політично-громадської думки широких кол польських мешканців Львова славлена маніфестація, що відбулася на вулицях Львова, фактично виказала повне фіяско неперебірчивих зусиль аранжерів. Маніфестація була аранжована під гаслом „Не дами земі" з нагоди анґлійсько-німецьких проектів ґарантійного пакту, що ставлять під знак запиту дальшу долю нинішнього польського Поморя з Данціґом і т. зв. данціґським коридором. Аранджерами маніфестації були головачі з хіенської Орґанізації Народової в особах послів Прушиньского, Мончиньского і Ґломбіньского.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР В БОЛТІМОР, МД.

В Болтимор, Мд., відбулось посвяченне українського синьо-жовтого прапора братства Пр. Тройці, 320 від. Українського Народного Союза.

Члени братства кличуть під сей прапор всіх земляків у Болтімор, не тільки Галичан, але й Дніпрян та Підкарпатян.

Большевицька влада привертає капіталістичні порядки на селах.

МОСКВА, 22. квітня. — Советське правительство видало сьогодня декрет, яким дозволює заможним селянам наймати зарібників.

Число зарібників, яких селяни можуть наймати, не обмежене. Умову із зарібниками мають підписувати на рік.

Також скасовано 8-годинний день праці на селі і дозволено працювати довше.

Привернено теж працю дітий і дозволено дітям, що мають понад 12 літ, виконувати легкі роботи.

Сі постанови видало советське правительство задля поправи хліборобського промислу в Росії і ради приєднання заможного селянства для большевицької влади.

Ортодоксальні комуністи осуджують сей декрет яко противний комуністичним засадам.

ЗМЕНШЕННЄ ПОДАТКІВ.

ЛОНДОН, 22. квітня. — Британський міністер скарбу Винстон Черчилл предложив кабінетови проект на зменшенне податків. Кабінет розглядає проект і евентуально предложить його парляментови яко проект закона.

ЕРРІО ГОЛОВОЮ ПАРЛЯМЕНТУ.

ПАРИЖ, 22. квітня. — Головою палати послів на місце Павла Пенлеве вибрано нині уступившого премієра Едуарда Ерріо.

Правиця здержалась від голосовання.

МАРКС І ГІНДЕНБУРҐ.

БЕРЛІН, 22. квітня. — Тутешні демократичні ґазети заповідають, що кандидат републиканських ґруп др. Маркс побідить в неділю кандидата націоналістів Гінденбурґа більшостю двох міліонів голосів.

АЛЬФОНСО ХВАЛИТЬ ДИКТАТОРА.

ПАРИЖ, 22. квітня. — Тутешні ґазети подають розмову з еспанським королем Альфонсом.

Він сказав, що диктатор Прімо де Рівера завів лад і порядок в Еспанії. Нема там, каже, тепер ані страйків ані заворушень, ані грабунків, а притому немає й арештовань.

АЛІЯНТИ „ДОДАЮТЬ" БОЛГАРІЇ 7,000 ВІЙСКА.

ПАРИЖ, 22. квітня. — Славетна аліянтська „конференція амбасадорів" дозволила Болгарії побільшити свою армію ще о 7,000 людий. Тепер Болгарія може мати 30,000 жовнірів.

ПРО ТЕРОР В СОФІЇ.

ВІДЕНЬ, 22. квітня. — До Білгороду, столиці Юґославії, приїхало сьогодня із Софії, столиці Болгарії, трох послів британського парляменту, двох членів Партії Праці: полковник Веджвуд і Мекиндер, і консерватист майор Меловн.

Вони оповідають, що болгарська влада завела небувалий терор в Софії.

Кажуть, що увязнила досі 6,000 осіб, а стратила, навіть без суду, вже сотки осіб. До увязнення, кажуть вони, вистарчує найменьше підозрінне.

КОРОЛЬ ВЯЗНЕМ.

БІЛГОРОД, столиця Юґославії, 22. квітня. — Із Юґославії сповіщають, що король Борис тепер надіїі вязнем тамошньої військової залоги. Її командант ґенерал Лазаров заборонив королеви виходити з хати або виїздити із столиці краю.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ДЕКАН ДИПЛЬОМАТИЧНОГО ЗБОРУ.

ПЕКІНҐ, столиця Китаю, 22. квітня. — Тутешній італійський амбасадор і теперішній декан тутешнього дипльоматичного збору запросив до збору російського большевицького амбасадора Карахана і предложив йому обняти становище декана того збору.

РЕВІЗІЯ В НАЦІОНАЛЬНОМУ МУЗЕЮ У ЛЬВОВІ.

ЛЬВІВ, 7. квітня. — Дня 3-ого с. м. під вечір вперто до будовань Національного Музею при ул. Мохнацького відділ польської поліції та перевів у всьому будинку між старовинними образами, книгами й іншими цінними зборами українського мистецтва основну ревізію. Мали шукати буцімто якихось таємничих та у високій мірі небезпечних актів „Професора". В пошукуванню за тими страшними актами переведи особисту ревізію у всіх присутних в тому часі в музею. А були там крім кустоса дра І. Свєнціцького, проф. др. К. Студинський і кількох студентів.

ВЕЛИКДЕНЬ ПІД БОЛЬШЕВІЄЮ.

МОСКВА, 20. квітня. — Нарід православний в Московщині, на Білоруси, на Україні, на Кавказі і на Сибірі обходив сього року Великдень по старому календарі Юліянському. Церкви усюди були заповнені вірними.

Большевицька влада заборонила своїм аґітаторам виступати проти реліґії на сей Великдень.

НЕМА ХЛІБА В МОСКВІ.

МОСКВА, 20. квітня. — В останніх днях вичерпались тут засоби муки і пекарі не печуть хліба.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

НАЙБІЛЬША АРМІЯ

Після урядових обчислень стейтових асекураційних урядів, запомогові організації та асекураційні спілки в Злучених Державах мають разом понад 10 міліярдів долярів маетку. Сей маеток зростае о більше як 2 міліони долярів кождого дня. Всі сі люди, що належуть до сих організацій і підприемств, обезпечені разом на кольосальну суму 60 міліярдів долярів. Се значить, заким пімруть всі ті обезпечені люди, вони самі мають зложити 60 міліярдів долярів на виплату ріжного рода асекурацій для себе й своїх родин.

Отсе е найбільша американська армія. Вона зложена з тих людий, які добре розуміють, яку велику втрату понесуть їх родини через їх смерть; які добре свідомі небезпеки, не закрили голови в пісок, але пішли шукати на се заради; які поклали собі за ціль сій шкоді запобігти через організацію взаїмної допомоги.

Було колись американські запомогові й асекураційні організації не мали й сотої части свого теперішного бизнесу. Американський асекураційний та запомоговий бизнес ріс з року на рік, поки не дійшов до сих кольосальних розмірів. Він ріс лишень одним, а то тим, що він день в день переконував всіх, що на нього поклалися, що він сповняе всі надії, які на нього положено.

Досвід десяток літ американського обезпечення закликае кождого здорово думаючого чоловіка приспупати до сеї великої армії дбалих мужів та справнішних батьків.

ЗПІД ДОЩУ ПІД РИНВУ

Коли кілька місяців тому назад американський уряд сповістив, що тодішний секретар стейту Гюз уступить зі свого уряду, прихильники большевицького уряду в Москві підняли крик побіди. Вони почали ширити пропаґанду, що Гюз, уступае головно тому, що американський уряд буцімто прийшов до переконання, що загранична політика, якої держався за час свого урядовання Гюз, не відповідае інтересам Америки. З огляду на те, що з погляду большевицьких підсусідків найважнійшою точкою політики Гюза було його відмовне становище в справі визнання большевицького уряду в Москві, то вони сейчас підняли рейвах, що се мовляв Вашинґтон думае шукати якогось порозуміння з Москвою. Даром люди холоднійшої вдачі вспокоювали горячих большевицьких письменників перед такими далеко йдучими заключеннями. Як звичайно, так і сим разом, большевицькі приятелі обляли лайкою всякого, що не робив такого заключення.

Коли секретар Гюз остаточно вступив з уряду, а його місце заняв бувший американський амбасадор в Анґлії Келоґ, большевицьким приятелям сейчас прийшлося перетерпіти зараз на вступі одну болючу хвилю, коли Келоґ заявив виразно, що він не думае зміняти політики американського уряду супроти большевицького уряду в Москві. Вони покищо здержалися від нападів на Келоґа, думаючи певно дати йому нагоду поправитися. — а місто того знова вилляли новий цебер помиїв на тих, які їм пригадали, що з приводу уступлення Гюза не було чого піднимати телячого восторгу.

Ще не пробув Келоґ на своїм уряді двох місяців, а вже большевицькі приятелі можуть занотувати собі другу невдачу в своїй політиці американсько-московського зближення. Кілька днів тому назад донесено з Парижа, що новий американський секретар стейту повідомив всіх американських представників, що всякі чутки про наближаючуся зміну політики американського уряду супроти Москви не відповідають правді. Сказано було, що американський уряд не бачить найменчої потреби зміняти свою політику.

Вістка видалася зпершу не зовсім певною та вимагала потверджения. Уряд у Вашинґтоні з початку такого потвердження не давав, і се большевицьким приятелям дало підставу думати, що вістка не правдива, хоча на здоровий розум уряд повинен би заперечити чутку, якби вона була неправдива. Що й сим разом большевицькі приятелі помилися, показалося у вівторок, коли сам президент Кулидж потвердив, що таке припоручення до американських амбасадорів дійсно вислано.

Письмо, вислане до американських амбасадорів, зобовязуе сих амбасадорів повідомити уряди, до котрих вони вислані, про се становище американського уряду. Значить, американські амбасадори представлять ріжним чужим урядам, що американський уряд рішучо до визнання теперішного московського уряду не збираеться. Формально таке звідомлене не значить нічого більше кромі звідомлення становища уряду одної держави, однак на ділі за тою заявою стоїть повага всеї Америки, на теперішні часи незвичайно велика. Се буде немовби мовчав приказ Америки не піддержувати Москви визнаннями.

Таким чином місто заповідженого большевицькими приятелями визнання, яке мало наступити сейчас по вступленню Гюза, большевики діждалися рішучо виступу американського уряду проти визнання большевицького уряду в Москві не лишень Америкою, але й другими державами. Справа визнання московського уряду стоїть нині богато гірше, як вона [illegible]

З ТОГО СВІТУ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

В однім із численних „конвенційних проектів," що друкувалися на сторінках нашої ґазети, висловлено жаданне бачити в „Свободі" ні більш, ні менш, як „статті з Радянської України."

Признатись по правді, ми всею душею поділяемо ось уже шестий рік се жаданне, і хотіли-б такі статті бачити не лише на сторінках „Свободи" а взагалі по всіх українських часописах, що видаються за кордоном України. Досі про теє, що діеться на Радянській Україні, читали ми — або з совітських тамтешніх і закордонних часописів та їх підголосків, утворених на московські гроші, злуплені, між иншим, і з українського селянина (що саме тепер, як і всі шість радянських років, пухне з голоду); або із чужинецьких (німецьких, французьких, анґлійських) часописів, що здебільшого знають про таемниці радянського управління не більш, ніж державний устрій на Марсі; або просто з приватних листів, котрі якимсь чудом иноді проскакують крізь большевицьку колючу загороду. Перші, як відомо на всі заставки розхвалюють комуністичний рай, по біблійній приказці — знае осел ясла господаря свого: господар платить — отже мусиш хвалити хоч перервись!.. Другі, як отсе не що давно відомий економіст Шарль Жид, або делеґат анґлійських тред-юніоністів Персель, навіть побувавши на місці, набалакають з доброї чи з лихої волі такого, що самі большевики за голови хапаються. Що-ж до приватних листів, то жаден з них не може подати вичерпуючих відомостей про життя в совітській Росії або на радянській Україні вже через те, що за се кождий автор перехопленого листа може наложити головою. Пишучи свої листи, кождий з „громадян" СССР обмежується натяками, з котрих багато не причитаєш. От чому в закордонній публичній опінії про совітський лад і життє панує така ріжноголосиця й розгардіяш.

Найпевнійшими й найдокладнійшим джерелами відомостей з того світу є — або совітські-ж таки ґазети, коли читач мае кибету читати в них, як то кажуть, поміж рядками й розшифрувати совітські брехні, або інтервю із своїми людьми, що якосьвидерлись із совітського раю за кордон.

І на радянській Україні залишилося безперечно сила людей, які моглиб написати для закордонних і американських часописів про радянське життя дуже й дуже багато і цікавого, і правдивого, але... писання їхні далі „чорного кабінету" на пошті не підуть, а автори другого-ж дня після написання своїх кореспонденцій опиняться в цупких лабах ГПУ (Че-ка), де на тортурах, а потім і смертю покутуватимуть свою відвагу розсказати правду своїм закордонним братам. Червоні харцизи людською кровю позамазували всі щілини в тім височеннім мурі, яким відгородилися від світу. І коли проте з того світу часто доходять до сего світу хоч крихти страшної правди, то се свідчить лише про те, що „не вмірае душа наша, не вмірае воля," в яку-б глибоку й щільну труну її не вкинули кати-людоїди.

Знов кажемо: ми глибоко розуміемо автора згаданого нами конвенційного проекту в тій його точці, де він говорить, що хотівби бачити на сторінках „Свободи" статті з радянської України. Але бажанне його, як бачимо, нездійсниме. Правдивих кореспонденцій звідти не дістанеш, а передруковувати ту брехнину, якої повно по комуністичних часописах, — значить звести такий незалежний орган, як „Свобода," до ролі комуністичного підбрехача. Отже ліпше вже віддати й надалі сю ролю всяким там „робітничим" і „щоденним вістям" то-що, а самим щукати инших, чистійших джерел інформації про те, що коїться „на нашій не своїй землі." Наша ґазета досі твердо й непохитно виконувала сей обовязок і, сподіваемося, не схибить і надалі з сего шляху.

Те, що друкується в ній про лад і життє на радянській Україні і взагалі СССР, не з пальця виссано, а пересіяно й перевірено тими, кого до сего запрошено. А хтоб-б не няв друкованому про радянську Україну в „Свободі" віри, тому е лише один спосіб упевнитись у правдивости друкованого, а саме: поїхати на той світ, на тую нещасну Україну, і на власні очі побачити, що там діеться.

Иншого способу нема.

М. Д.

БОЖЕ, СПУСТИ ТРЯСЕННЄ НА ВАРШАВУ!

(Лист української селянки з Галичини до Америки).

Отсе подаемо лист української селянки з Дрогобиччини до брата в Филаделфії. Назву села й імена пишучої й адресата пропускаемо, щоб охоронити пишучу перед переслідуваннями з боку польської влади. — Редакція.

Дня 22. марта, 1925.

Дорогий Брате. Витаемо Вас Великодним Празником, Воскресеннем Христовим і радісними словами до Вас відзиваемось: Христос Воскрес!

І ми надіемось, що наша ненька Україна воскресне. Приходить час, що Польща не годна далі утриматись. Десь-десь несподівано чутка ходить, що війна наближаеться і Польща в прикрім положенню. Урядників не може оплатитись, та урядники забрались до способів ратувати свою нужду, шайками ходять красти і рабують без кінця по селах. Тисячі коморів порозбивано. Але люди до коморів нічого доброго і вартісного не кладуть. Як мае якусь річ, закопае в землю, щоби польським дармоїдам тумана вдати. Чоловікови селянинови не вільно ні мати ні тримати оружя, а злодіїв сто в однім селі. Кождий посіпака або урядчик громадський або перекінчик польського клюбу, тому добре в Польщі, котрий за польським правом, а хто противний, той переслідуваний днями і ночами і сила велика наших мучеників мучаться по тюрмах без жадного підозріння і вини, тільки сказав справедливо, що хоче бути свобідний, так зараз до кріміналу. Нема і ратунку. Ти Брате маеш щасте, що ти тої содоми не бачиш, як тут твої колеґи споминають, що ти пишеш за свобідний край. Як в тебе е свобода, то великий рай маеш.

Ми всі здорові і сердечно дякуем за поміч, що за нас не забув. То нехай Бог тобі допомагае щасливого дорібку. Ми отримали пакунки. За оден заплатили 9 злотих, за другий аж 16 злотих і твої листи ми отримали. В однім було 5 долярів, а в другім 2 доляри. То нам поміч, бо ми пакунки мали чим оплатити.

У нас ще тепер примусову асекурацію польську завели і забрали коня, що ми не мали гроший заплатити.

Дорогий, подай там нашим односельчанам до відома, як ту бідують люди. Не годен описати тої всеї нужди, котру селяни переносять з дня на день. В громаді погано; нема єдности; один підлизник продасть цілу громаду людий і що польський жандарм йолуп захоче, то ціле село мусить терпіти. О- [illegible] бо зараз ге[illegible] проти Річи Посполитой; „забіць як кабана." Ой Боже спусти трясенне на Варшаву. А нам дай Боже одну гадку всім зеднатись до синьо-жовтого прапора і всім крикнути: Проч польська зайдо, з нашої батьківської землі, скропленої потом і мученичою кровю злятої! О, Боже, і запали огонь, нехай згорять всі виродні польські банди; злодійська шайка нехай не вернеться ніколи до нас. Але чекаемо на день відплати. Колись буде тому конець.

Дорогий Брате, там до Тебе вислали просьбу з церковного комітету на поміч до церкви на дзвони бо як Тобі відомо, що через війну забрали з дзвіниці усі давони. Як можеш, поможи і другим розкажи.

У СПРАВІ ОБЄДНАННЯ УКРАЇНОК В АМЕРИЦІ.

Поклик до всіх Українок і всіх українських жіночих товариств.

(Допис з Миннеаполис, Минн.)

Від довшого часу даеться запримітити, що наше жіноцтво в ріжних сторонах, а навіть і в найдальших закутинах Америки, хотяй живе в недуже добрих відносинах і на еміґрації, а дуже щиро займаеться всіми пекучими справами та інтересуеться долею українського народу.

Час від часу можна побачити статті в часописях, з котрих можна почути щирий запал і порив до праці на всіх полях. А вже найбільше праці вложили українські женщини при всіх товариствах, та кружках співацьких і аматорських. Богато теж доложил вони праці при збиранню матеріяльної помочі на ріжні політичні і добродійні цілі.

Однак, на жаль, мусимо признатись до вини, що на сім полі замало виказали наші женщини своеї діяльности, а то для того, що кожда громадка працюе зосібна і немае своеї спільної організації, і так одні працюють забогато, а подавляюча більшість ще зовсім не взялась до спільної праці.

Наша Жіноча Громада в Миннеаполис в сих днях отримала поклик від жіночого комітету в Саскатуні, Саск., Канада, в котрім закликуеться нас, щоби прийти з матеріяльною помочю, для п. С. Русової, котра яко делеґатка з рамени українського національного жіноцтва мае приїхати до Вашинґтону дня 5-го мая с. р. на Інтернаціональний Жіночий Зїзд. Також свого часу був поклик до українського жіноцтва в справі памятника на гробі О. Бесарабової.

Ідучи за покликами других жіночих громад, наші жінки завязали свій жіночий комітет прик Укр. Нар. Домі в Миннеаполис, щоби прийти з помочю для висше згаданих цілий. Наша жіноча громада устроїла виграрки в роді базару і на повисше згадані цілі, т. е. на матеріяльну підмогу для делеґатки і на памятник придбала $50.00. І куди мае тепер вислати? Ото, до жіночого комітету до Канади, а на памятник до Обєднання в Филаделфії. Однак з висилкою ми задержались, маючи на увазі наш поклик, котрий просимо всі українські жінки взяти під розвагу.

Чи не час найвисший, щоби наші свідоміші женщини, побіч Обєднання постарались о обєднанне всіх жіночих громад в Америці в одно спільне товариство жіноче Обєднанне. Вже майже всі нації мають свої спільні жіночі організації, тільки українські жінки донині такої організації не мають.

Ото коли нині нам приходить повитати на американській землі делеґатку українського народу, ми повинні її привитати в імени нашої жіночої організації цілої Америки, і всі громади українських жінок без огляду партійного та релігійного і помочю до такої жіночої орґанізації звертатись і громадно і особисто.

Таке Обєднанне українських жіок конечно потрібно оснувати, біля Обєднання в Филаделфії, а всі громади жіночі з усіми фондами повинні до свого жіночого обєднання з повним довірем віднестись.

Коли наш поклик найде підперте серед українського жіноцтва і коли таку жінону спільну організацію одобрять, наша жінона громада сейчас стане відділом такої організації і може всі свої підмоги висилати на їхню адресу. Коли ж такої організації не заведуть українські жінки, то і на дальше кождий гурток після своїх плянів буде господарити, що нас ніколи не може двигнути, бо тільки в єдности сила.

Се один спосіб, котрий втягне наше жіноцтво до загальної праці.

Отже просимо застановитись над нашою щирою радою, і коли такої організації потрібно, так сейчас її оснувати і братись до праці. Всі українські женщини повинні до такої праці стати рука в руку, щоб доказати другим народам, що українські женщини вміють скористати з прав рівности у вільній американській державі.

Нині коли наїзники на українській землі почувають тільки непевний ґрунт під ногами і бють на тривогу та кричать: Тримаймось, еднаймось, станьмо рука в руку — поможім останній час горя перенести нашим поневоленим братам! Згуртуймось, щоб лекше можна подати руку нашим братам, коли прийде час Воскресення Одної Незавасимої Соборної Української Держави.

За Комітет:

Марія Процайова,
предсідателька;

Юлія Пастушенкова,
секретарка.

ЗАКЛИК ДО СТУДЕНТІВ УКРАЇНЦІВ-ЦІЛОГОСВІТА.

Дорогі Товариші!

Настав час, коли ми можемо перед цілим світом відкрити скарби своеї відроджучоїся нації, наочно ілюструвати „Книгу Битія" забутого всім світом українського народу та покласти власну цеглину на будову всесвітнього Храму культури людства.

В 1926 році „URBS ALTERNA" збере мистців, вчених, спортсменів, що зїдуться з цілого світа на І-шу Міжнародню Студентську Олімпіяду на змагання в штуці, спорті та науках.

Українське студентство мусить вписати своє імя на сторінках сеї І-ої Міжнародньої Студентської Маніфестації. Се його перший обовязок, головне завданне.

Отже мусимо тепер усі стати до праці, забувши про дрібні суперечки; зєднатись у міцний моноліт, і силою, працями та умінием щдобути нації права.

Інформації радо уділює Бюро Преси і Пропаґанди при У. С. У. С. Адреса: **Ukrainska Akademicna Hromada, Lazne, Podebrady, Czechoslovakia.**

Другі українські ґазети просимо о передрук.

ВІДОЗВА ДО УКРАЇНЦІВ ІЗ РОГАТИНЩИНИ.

Дорогі Земляки:—

Відзиваемось до Вас у важному й великому ділі. Часи тепер важкі, чорна хмара закривае обид нашої Рідної Землиці. Тільки сонце освіти виведе наш народ н аясний шлях. Важкі часи! Вже й школа наша стае не наша, щораз більше вдираеться там ворожий нам дух. Одиноким нашим забором, рятунком нашим ще читальні „Просвіти". Вони тепер нашою рідною школою для старших і молодших. Коли наші читальні „Просвіти" поставимо високо то й освітно наш народ піднесеться, а за сим піде й зрозуміння кооперації, що піднесе наш народ економічно.

Щоби чит. „Просвіти" могли як слід сповняти свою службу, треба, щоби вони мали свої доми та великі бібліотеки. Це одно, а друге, треба підготовити людий, інструкторів. Таких людий мусимо підготовити на постійних організаційно-освітних курсах. Та біда, наш колись богатий повіт тепер у руїні, народ під вагою безмірних податків і дорожнечі паде на силах матеріяльно й культурно. Треба йому подати поміч. Тому Філія „Просвіти" звертаеться до Вас Брати, як досі незабували, не забувайте й дальше про Вашу рідну Рогатинщину. Збирайте й посилайте датки на будову читальняних домів, на закупно бібліотек, обстанови, театрального приладдя і т. п. Посилайте все через Філію, щоби була точна контроля й певність, що всі Ваші бажання будуть виконані. Виділ Філії пришле Вам усі поквітовання від себе та від читалень і точне звідомлення, як і на що зужито Ваші датки. Гроші посилати на адресу: **Filia „Prosvity", Rohatyn, East Galicia, Europe.**

ЗА ВИДІЛ ФІЛІЇ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА" 9 РОГАТИНІ:

М. Угрин-Безгрішний,
голова.

НАША ПІСНЯ НА ЧУЖИНІ.

Німецька ґазета „Франкфуртер Цайтунг" з 24. III. повідомляе, що наш земляк **п. Юрко Стецюк,** співак-баритон, відспівав того дня при акомпаняменті орхестри вязанку (11) українських пісень із збірника Січинського-Людкевича для вечірнього радіо-концерту у Франкфурті. За кілька тижнів дае п. Стецюк другий концерт українських пісень, не тільки народніх, але й композиторських, що свідчить про успіх нашого земляка.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

П. Космій, Ню Йорк, Н. Й. — Про питання, про які згадуєте, у Свободі вже було писано.

КОНВЕНЦІЙНА КАМПАНІЯ ЄДНАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ

ЗГІДНО З УХВАЛОЮ 16-ої КОНВЕНЦІЇ У. Н. СОЮЗА ПРИЙМАЄТЬСЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ В КВІТНИ, МАЮ І ЧЕРВНИ 1925 Р.

ВСТУПАЙТЕ І ДРУГИХ ЄДНАЙТЕ ДО У. Н. СОЮЗА.

БРАТ — БРАТОВИ!

Голодне українське село, що винесло на своїх плечах безмір горя і лиха, що перенесло безмірні страждання, що в найтяжчій хвилині життя нації проявило стільки відпорности і геройства, що нас напоїло своїми радощами і смутками, що нас всіх вигодувало, — то село — нині страждае, голодуе і витягае до нас руки з просьбою о допомогу.

Хто хоче його поратувати хай шле жертву через:

OBYEDNANYE

[illegible] Franklin St. [illegible] Philadelphia, Pa.

„ТАЙНЕ" ТОВАРИСТВО В ЧЕСНИКАХ.

Дня 16. червня 1924 підкомісар Гляйц доставив до арештів окр. суду в Бережанах громадян Чесник: 1) Степана Шеремету званого Орловського, 2) Олексу Мрозіцького, 3) Михайла Зазулю, 4) Василя Шеремету ученика 5 кляси гім., 5) Степана Шеремету званого Бадя, 6) Семка Гривнака, 7) Михайла Несторка, під замітом злочину головної зради, поповненого через те, що з кінцем 1923 р. і в перших місяцях 1924 р. заснували в Чесниках тайний гурток УСДП., представляючи як доказ їх вини список членів гуртка, легітимації та книжки як „Комуністичний маніфест," „Засади комунізму" і часопис „Землю і Волю." Підсудні просиділи у слідчім арешті 5 місяців до дня 8.XI. 1924. Їм вручено акт обвинувачення в напрямі провини приналежности і заснування тайних стоваришень з § 285, 286 і 287 зк. Акт обвинувачення спирався на зізнаннях свідків о. Евгена Вітошинського пароха і Миколи Ромаха, управителя школи з Чесник. Дня 11 березня 1925 всі підсудні явилися перед судом як звичайним трибуналом в Бережанах. вислідя розправи виказали, що підсудні в серпні 1923 р. заснували в Чесниках гурток УСДП., вплатили членські вкладки і зложили даток на пресовий фонд, на політичних вязнів. а позатим зібрали у селі збіжа. завезли до млина, змололи, а муку передали сімї Михайла Камінського, що примирала з голоду. Крім того рішили одному з бідних купити корову, а Степанові Пастернакові збірною працею виставити стодолу. Тим замірам членів гуртка УСДП. перешкодив несподіваний арешт. Свідки ствердили, що члени гуртка, йдучи за традицією своїх батьків в Чесниках, котрі ще перед війною заснували нестатутове товариство взаїмного допомоги бідним в селі і при вкладці 2 К. від члена на 150 згуртованих членів дійсно доконали великих діл, хотіли мрію своїх батьків зреалізувати при гуртку УСДП. Гурток УСДП. істнував від серпня 1923 до 27/1 1924, в котрім то дні підсудні одержавши вістку про поліційне припинення діяльности Секретаріяту УСДП. у Львові, самі свій гурток в Чесниках зліквідували, та постановили лише як члени читальні „Просвіти" в Чесниках дальше продовжувати свою гуманітарну діяльність.

Свідки о. Вітошинський і Микола Ромах змінили свої обтяжуючі зізнання в той спосіб, що про істнування гуртка УСДП. в Чесниках довідалися щойно на весну 1924 р. вже по зліквідуванню гуртка на місці Редакторістів у Чесниках, котрі на членів бувшого гуртка кидали проклони. Свідок Микола Ромах, нововибраний голова Взаїмної Учительської Помочі в Рогатині, як це годиться модерному управителеві школи, зізнавав по польськи. Свідок підкомісар Гляйц на питання оборони, чи відомо йому, що зквестіонованим ним книжки та часописи переглянені і пропущені львівською цензурою, відповів: так. На питання оборони, чи знаний йому розпорядок міністра внутрішніх справ з дня 17.II. 1920 Ч. 215/1, в котрім міністер виказує, що політичні партії як організми зі специфічною метою і структурою не підлягають примусовій легалізації і не підпадають під поняття стоваришень або союз в розумінню закона з дня 16/1. 1919, відповів, що такий розпорядок йому відомий і що той розпорядок він читав у старості в Рогатині з р. 1920. На питання оборони, чому знаючи про той розпорядок і знаючи, що на основі того розпорядку гурток У. С. Д. П. існує законно, запроторив невинних людей до арешту, відповів, що [illegible] ної відвічальности за те, що про істнування гуртка йому нічо не сказали. На питання сторони, чи відомо свідкові те, що партійний гурток УСДП в Чесниках, явно сповістив в часописі „Земля і Воля," що в Чесниках заложено гурток УСДП, відповів дослівно: „Землі і Волі" не читалем, і не пренумеровалем, гдиж не естем комуністом." Після кількагодинної розправи, промови прокуратора і оборонця трибунал виголосив присуд, котрим підсудних з виїмком Степана Шеремети званого Орловського звільнено від вини і кари, приймаючи, що гурток УСДП. в Чесниках від дня 26. червня 1923 до дня 27. січня 1924 на основі обовязуючих законів істнував законно. Степана Шезнано винним провинимеетурремету зв. Орловського признано винним провини з §§ 285, 286а) з. к. і засуджено його на три місяці арешту, котру то кару сконсумовано відбутим слідчим арештом, приймаючи в вину засудженого те, що у власноручній його нотатці зайдено записку: „Відновити читальню і зорганізуватись під фірмою читальні." Засуджений зголосив жалобу неважности. Всіх підсудних боронив д-р Мих. Західний.

ДОПИСІ.

ПЕРРІ, Н. Й.

Збірка і подяка.

Нас тут живе кольонія українських фармерів числом 6 родин, котрі занялися колядою на „Рідну Школу", яку просимо помістити в часописи Свободі. Комітет отримав від рогатинського комітету повідомлення за тих 59 долярів і подяку за таку щиру жертву і просить надалі не забувати про так важне діло, як рідна школа. Жертви зложили: Михайло Шарамета $5.00, Яків Кісіль $5.00, Никола Кісіль $5.00, Яким Андрусів $5.00, Антін Романський $5.00, Стефан Лоточький $5.00, Ілія Нищук $2.00, Андрій Андрусів $2.25, Катерина Андрусів 25 цнт., Михайло Кеспер $2.00. В Вілеч Каревіл: Мирон Олексів $5.00, Василь Хомен $4.00, Петро Белгем $2.50, Д. Антосик $1.00, Яким Соколовський $1.50, Антон Вольшеський 75 цнт., Стефан Качмарик $1.00, Михайло Яковина 25 цнт., Кондрат Хомяк $4.00, Дмитро Сеник $.50.

Яків Кісіль, писар.

Комітет одержав отсю подяку:

ДО ХВАЛЬНОГО КОМІТЕТУ ДОПОМОГИ РІДНІЙ ШКОЛІ

на руки секретаря Якова Кісіля в Перрі, Н. Й.

Підписане Товариство одержало від Вас зібраних і заколядованих $59 і складає усім Високоповажаним жертводавцям щиру подяку за їх труд і патріотичну дбайливість про нашу Рідну Школу в теперішну гірку хвилю.

Ми є певні що і всяку нишу нагоду Ви, члени Комітету використаєте, щоби придбати фондів для так важної і дорогої нам усім інституції, чим причиняєтеся до великої і тяжкої культурної роботи, яку Рідна Школа мусить лишень о власних силах без якоїнебудь помочи зі сторони держави, виконувати.

Головно просимо ужити усьої енергії, щоби вчасі Великодня Свят придбати Рідній Школі знова видатнішу поміч.

Ще раз засилаємо сердечне спасибіг і просимо і надалі трудитися для так великої ціли.

Збірки слати на руки підписаної старшини (секретаря).

Рогатин, дня 27. лютого 1925.

о. Ст. Городецький, голова; Григорій Заморока, секретар.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБО[illegible]

СВІТОВИЙ ПОЧТОВИЙ СОЮЗ.

(З нагоди 50-літнього ювилею)

Дня 9 жовтня 1924 року минуло пятьдесять літ від оснавання світового почтового союза.

Уявім собі, яка то була пошта давно. Яких 60 літ тому назад неоплачений лист із Північної Америки до Німеччини коштував півшістнайцять талярів. Порто (належитість) обчислювали тоді відповідно до того, як далеку дорогу відбув лист. Коли ж посилка мандрувала через більше країв, то все на границі означували порто. Обчислення коштувало багато труду й часу. Кождий край мав свою власну портову оплату. Деякі краї, як прим. Франція, побирала великі оплати за транзит (перехід, перепуск). У Німеччині числили вагу на лоти (1 лот—1/8 фунта), у Франції на грами. Тому при обчисленню ваги натрафляли на великі трудності. Розсилка пакетів належала до приватних підприємств. А що властники тих підприємств бажали як найбільше заробити, можемо уявити собі, що оплата не була низька. І після оснування австрійсько-німецького почтового союза в 1850 році відносини не поправилися. Було тоді дванайцять краєвих почтових заведень, які працювали для свого власного доходу на основі власних постанов. Тому не диво, що оплата нераз перевисшала вартість посилки. А що ті посилки мандрували дуже помало, то нераз треба було кілька місяців, заки прийшли на місце призначення. І посилки часописів не відбувалися правильно. В тодішних часах, зрештою, було ще дуже небагато часописів й дуже невісти. А як така газета прийшла на місце призначення, то понайбільше вісти, які в ній були, передплатник знав уже. Довідався, як що важного сталося, "почтою" з уст до уст. Цілого пів року треба було на те, щоби в Німеччині довідалися про землетрус, який 1455 року навістив португальську столицю Лісабону й заподіяв великі шкоди.

Оплати обчислювано відповідно до тягару посилки, віддалі і відповідно до того, яка була дорога (ліпша, чи гірша). Горожани відчували се дуже на своїх гаманцях і старались виминути на ріжні способи занадто високі оплати. Отже почтову оплату. Тоді то утворено почтові смуги. Була се заслуга пруського почтового урядника Наглера. Писати лист до заморських країв був тоді люксус, на який міг собі позволяти хіба богач. Багато листів адресати не відбирали, бо [illegible] для них оплата була за велика. Що робили менше заможні люде, щоби одержати вістку від своїх рідних, які жили в далеких сторонах, пізнаємо з приміру, що заховався з давних часів. Приходить раз старенька мати до почтового віконця й питається, чи нема для неї листки від її сина з Австралії. Урядник відповідає, що прийшов лист і жадає великої оплати за доручення листа. Мати не годна заплатити стільки. Бідність старенької неньки зворушує урядника і він каже, що сам заплатить почтову оплату. Але мати не хоче. Каже, що в листі нема нічого написаного. Адреса її вписана на порожній, заміпленій коверті. Коли її син постановив таку коверту, то вона вже знає, що він іще жиє. Такого листа вона не відбирає. Вона також дає синові знати, що ще живе так, що посилає синові порожні коверти.

Убогий англійський урядник товариства обезпечень Ровленд Гіл постановив собі виясняти всі недомагання тодішньої почти в книжці п. н. "Реформа почти, її значіння й можливість здійснення". Як вийшла ся книжка, люди почали насміхатися з Ровленда Гіла, здвигли раменами, похитували, головами. Але кілька літ пізнійше, коли побачили, що він не фантаст, признали йому заслужену честь. Заведено пропоновану ним почтову оплату у висоті одного пенні, а самого Гіла іменували генеральним секретарем почт. Його заслугою є що усунено багато недомагань у почтовому русі. Він дав початок почтовій реформі.

ВЕСНЯНІ НАДІЇ ФАШИЗМУ.

Шестиліття його існування.

Точно тиждень тому, 22-го березня, Рим святкував шесті роковини оснування фашизму — fascio di combattimento. Італійці, майстри у вуличних маніфестаціях, зеднали цей день з першою появою сіньора Муссоліні, по його довшій недузі, перед народньою масою. Точно в 12 год. ідеольог фашистів появився на бальконі Palazzo Chigi (міністр. закорд. справ), без плаща, не зважаючи на холодні березневі подуви, ще блідий та втомлений. Він звернувся з короткою поетичною промовою до маніфестуючої радісної юрби, обіцюючи їй незабаром гарну свіжу погоду себто повне здійснення своєї програми. По ньому, генеральний секретар партії Farinaci, змалював коротку історію фашистівського руху. Одночасно головна агенція видала комунікат, перший від 6-ох тижнів, про поворот диктатора до праці, яка пічнеться 28-го ц. м. засіданням кабінету, першим від хвилини занедужання Муссоліні.

Як бачимо, передбачення, буцімто фашизм передасть державну керму в руки конституційної, нормальної влади не здійснились. Муссоліні ще не наміру зійти зі сцени і не вважає своєї ролі закінченою. Підземельна політична криза в Італії не скінчилась: виїмкові закони піддержують на далі виїмковий, переходний стан. Але фашизм тримається силою, що завела спокій серед ворожих настроїв ворожих партій: Авторитет диктатури черпає свою силу з факту, що попередні політики зробили надто богато помилок і захитали власним авторитетом в очах маси, втомленої вічним хвилюванням партійної боротьби. Суспільність часто добачує спасення в диктатурі, коли лякаєтся ще гіршого: анархії. Та так само хутко вона бажає повороту до давнього нормального стану, коли бачить, що запанувала рівновага.

Минулого року, безпосередньо по вбивстві соціялістичного посла Матеотті, можна було сподіватись звороту до нової орієнтації. Визначні лєберали відокремились від більшости і виступили в обороні повороту до конституційного ладу; давні „комбатанти" відвернулись від фашизму; опозиційні партії згуртувались з метою спільної акції; сам Муссоліні виявив бажання „нормалізації". Одначе нормалізація не прийшла. Крайні елементи фашизму заважили своїм впливом на політиці Муссоліні. З другого боку групи опозиції помилково тактикою і розбіжністю поглядів утратили можливість впливу, виступивши демонстраційно з парляменту. Партії, які відкидають революційні засоби боротьби і не мають безпосереднього контакту з народньою масою тратять грунт під ногами, коли зрікаються єдиної арени своєї діяльности: — парляменту. Покидаючи цю арену, опозиційні партії влекшили завдання фашистам.

Таким робом — єдину перспективу політичної кризи в Італії: перехід до нормалізації втрачено. Замість приневолити фашизм приноровлюватись до реальних домагань кожної днини, змінено його партійну вразливість. На місце давнійшого національного напрямку прийшов у фашизмі вплив ліпших елементів. Генеральний секретар партії заявив чванькувато, що керму не до вподоби свобода, яку дає фашизм— мусять її підчинитись.

Можна лякатись, чи критичний момент з виступом опозиційних партій не поторипться: А коли вони не повторять своїх помилок, завдяки яким Муссоліні вийшов переможцем, хто зна, чи легко буде загладити конфлікт парляментськими засобами. Диктатура навіть найсильнішої партії не може накидати своєї волі всьому народові. Головно в закордонній політиці (як на це вказує сумний інцидент з Мальтою) державна політика мусить бути незалежна від партійних амбіцій та плянів. Фанатичні однодумці Муссоліні можуть йому принести більше шкоди як його вороги. Вміти в пору зійти зі сцени це рідкий секрет найбільших артистів — у театрі та в житті.

М. Р.

МІСТА В КИЇВСЬКІЙ ГУБЕРНІЇ.

На основі найновійшої радянської статистики (Більшовик з 18. січня 1925.) було в київській губернії 4.552 місцевостей, в цьому 126 міст із 1,152.000 мешканців (26.2 процент загального населення). Найбільше місто Київ має 401 тисяч мешканців (34.8 проц. загального міського населення). Потім слідують: Бердичів 43.500, Умань 41.000. Білацерква 38.000, Черкаси 31.000, Сміла 21.000, Звенигородка 15.500, Шпола 12.000, Городище 12.000. Богуслав 12.000. Взагалі число міського населення київської губернії сильно зменшилося, прим. у Києві о 200.000 (дня 1.I. 1913. було 594,403), в Бердичеві о 33.500, в Білійцеркві о 16.000, в Умані о 15.000, в Черкасах о 10.000. Під національним оглядом міщан усе більше Українців: було тут 51.3 процент Українців, 27.8 проц. Жидів, 16.7 проц. Москалів і 4.2 процент инших (головно Поляків).

ПРОТОКОЛ

XVI. Головної Конвенції У. Н. Союза почавшоїся дня 6. квітня 1925 в Rochester, N. Y.

(3)

Після справоздання головного предсідателя п. С. Ядловського, на внесенне А. Мерещака, поперте А. Швець ухвалено, щоби до дискусії над справозданнем гол. предсідателя записувалися ті, котрі хочуть забирати голос. До голосу записалися слідуючі: пп. П. Бартків, Д. Лещишин, М. Пруc, Гр. Вардан, Дм. Братусь, В. Шуран, Т. Михальчук, Ів. Мартинець, Ст. Матчак, В. Шеремета, Т. Грицей, Гр. Журав, М. Вунда, Т. Смик, М. Стрілець, А. Волощин, Вікт. Осухівський, Й. Вацлавський, Іл. Гузар, Ст. Гвіздь, М. Шевчук, О. Наконечний, Ст. Савіцький, Й. Крупа, П. Нагаджина, М. Бойко, Гр. Пипюк, В. Дорожинський, Ст. Баюс і Ю. Присташ.

Інтерпеляції відносилися щодо процесів, котрі мав У. Н. Союз, хто їх споводував, і з яких фондів олпачувалось усі процеса, і висилалося п. К. Кирчова до краю; закупленне друкарні і книгарні в Ню Йорку і їх звиненя; висилка грошей спадкоемцям по членах У. Н. Союза до краю і їх оплата; про настановленне редакторів до „Свободи"; про участь гол. предсідателя У. Н. Союза в ювилею другої організації; про посмертні запомоги, віддані правительству Злучених Держав до департаменту Еліен Проперти Кустодієн; чому 16. гол. конвенція У. Н. Союза не була відложена по святах; про стипендії і їх звороти, і такі інші, з котрим гол. предсідатель п. С. Ядловський мав звязь.

Пояснення в деяких справах давали: пп. М. Угорчак, К. Кирчів, М. Мурашко, О. Шараварко, Дм. Капітула і Р. Слободян.

О годині 1-шій пополудни предсідатель п. Ом. Ревюк замкнув засіданне.

Пополудневе засіданне.

Точно о год. 2-гій пополудни предс. п. Ом. Ревюк отворив засіданне, а секретарі відчитали спис делегатів і гол. урядників У. Н. С.

Пані Марія Мельник просить, щоби для сиріт покійної делегатки Марії Тарбай зложити якусь жертву. о. Володимир Сполітакевич відноситься до гуманности делегатів, щоби зложили добровільно жертву для висше згаданих сиріт.

Ілія Гузар ставить внесення, щоби пійти з капелюхом поміж делегатів, поперте С. Кучмою, ухвалено.

Збіркою занялись пані Олена Придун, Зофія Гунька, Марія Мельник, Анна Солонинка і Катерина Байтс.

Зібрано $337.85.

П. М. Угорчак ставить внесенне, щоби зібрану жертву поручити гол. предс. п. С. Ядловському і гол. касієрови п. В. Левчикови для доручення опікунови сиріт, ухвалено.

П. В. Дуда здав справозданне, що тіло покійної Марії Тарбай зістало вислане до Оборн, Н. Й.

На внесенне С. Гвіздь, поперте В. Осухівським, ухвалено вислати вінець на домовину покійної.

На внесенне Дм. Капітули, поперте І. Сорокою, ухвалено заокруглити суму до $500.00, котру маєсь доложити з фонду запомогового.

З черги слідувала відповідь гол. предсідателя п. С. Ядловського.

На усі інтерпеляції, запити і закиди відповідав поодиноко кождому з осібна.

Головна Контрольна і Шконтруюча Комісія заявили, що діловодство гол. предсідателя п. С. Ядловського знайшли вдоволяючо.

На внесенне п. М. Галькевича, поперте п. І. Бойком, дано вотум довіря п. С. Ядловському.

Слідувало справозданне гол. містопредсідателя п. Т. Грицая, як слідує:

Справозданне гол. заст. предсідателя У. Н. С. за час від 1. січня 1921. до 31. грудня 1924

Як заступник предсідателя немавем нагоди богато заниматись справами Укр. Нар. Союза, однак всякі припоручення з головної канцелярії виконавем, а так само яко головний урядник бувем присутним на трох річних засіданнях головного уряду т. є. в році 1922, 1923 і 1924, — справи, які мені припоручувано, суть слідуючі:

1. В цвітню 1921, маєм запит від головного фін. секретаря що до посмертного по дитині помершій в Стейті Пенсильванія, — справу полагодивем.

2. В маю 1921, гол. предсідатель припоручив мені телеграфічно заступати У. Н. С. на зборах, які мали відбутись дня 27. мая 1921, в Філядельфії, за почином Комітету Злучених Товариств Помочи на Україні з Ньюарку, Н. Дж. — На зборах бувем присутний і докладне писемне справозданне виславем на руки гол. предсідателя.

3. В грудню 1921, гол. предсідатель припоручив мені перевести слідство в відділі 163 У. Н. С. в Філядельфії. — Се припорученне я виконав, списав протокол з членами Тов., від. 163 У. Н. С., і переслав на руки предсідателя.

4. В листопаді 1923, гол. фін. секретар припоручив мені пересилаючи рівночасно акта У. Н. С. — пояснити справу помершого Гриця Кравчука, від. 339 У. Н. С., його рідні і урядникам відділу, що до висланого спадкоємцям посмертного. — В тій справі я запрошував до себе сестру померщого і урядників відділу 339, та справу викінчив вдоволяючо для обох сторін.

5. Яко інспектор округа ч. 19, я старався відвиджувати декотрі відділи, заохочувавем членів до праці для У. Н. С., а не членів до вступлення в члени, вплинувем на громадян на Франкфорті, Філядельфія, Па., щоби заложили відділ Союза, що і зроблено і дано назву Тов. Вітовського, від. 268. Взагалі старавемся після своїх сил робити все можливе для добра Українського Народного Союза.

На внесенне С. Вацлавського поперте М. Матчаком, принято справозданне п. Т. Грицея як було читане і дано йому вотум довіря.

[illegible] гол. містопредсідательки пані Марії Ольшаницької:

Справозданне гол. містопредсідательки У. Н. С. за час від 1. січня 1921 до 31. грудня 1924.

Чотири роки тому взад наіділено мене неаби якою честю вибираючи мене на уряд головної містопредсідательки найповажнійшої української інституції на чужині, У. Н. Союза. Не для чести, а для праці і розвою У. Н. Союза приняла я свое урядованне, а яку працю стараламся виповнити як слід і при кождій нагоді. Праця моя в першій мірі полягала на тім, щоби старатись організувати наших сестер до У. Н. С., що праця моя на сім поли виказала успіх, хотяй може і при помочи других, то свідоцтвом того є, що в самому місті Клівленд істнує два сестрицтва У. Н. С., в початках котрих [illegible] участь і порада.

В другій мірі праця моя полягала у відвідуванню [illegible] Клівленду. І так за час мого урядовання відвідала я слідуючі відділи: від. 34 в Лорейн, О., для полагодження справи—два рави; від. 128 так само в Лорейн, О. — один раз; два рави відвідалам від. 295 в Акрон, О., де справи були досить замотані та які вдалось мені полагодити так в користь членів відділових, як і У. Н. С. В самому місті Клівленд звиділа я відділи 112, 173 і 336 в цїли провідати про їхню діяльність. Другі відділи не відвиділа я особисто, але за се з урядниками переговорювала справи дотикаючі тих відділів та нашої організації. Вкінци видала я також поклик до урядників істнуючих вже сестрицтв, щоб старалися та організували як найбільше число сестер до У. Н. Союза.

Отсе є і мое справозданне перед Вами Вп. Делегати, і Ваша річ його осудити. Я старалася все і всюди поширити нашу найбільшу організацію У. Н. С. і в тій праці не устану доки моїх сил. На тім кінчу і бажаю, як найкращого успіху нашій організації У. Н. Союзови.

На внесенне Юрія Бліхар, поперте В. Осухівським звіт п. Марії Ольшаницької принято і дано її вотум довіря.

(Дальше буде).

СПРОСТОВАННЄ

Протоколу Конвенції У. Н. Союза з першого дня засідань, надрукованого в 92-ім числі Свободи.

В протоколі було подано, що всіх присутних делегатів було на конвенції 282, а в Свободі надруковано імен аж 292. Щоби оминути всякі непорозуміння, заявляю, що слідуючі делегати не були на конвенції і їх треба викреслити зі спису:

Відділ 32. Юрій Верстюк
„ 160. Яків Притика.
„ 197. Фрнко Пристай.
„ 204. Василь Цимбаляк.
„ 205. Павло Крепіч.
„ 208. Яків Стаднір.
„ 249. Марія Гайдош.
„ 261. Дм. Дмитришин.
„ 305. Іван Годованець.

Делегатка Марія Тарбай померла. Єсли відіймемо сих 10 імен від числа 292, то лишиться нам 282 делегатів, котрі брали участь в нарадах конвенції.

Василь Гришко,
конвенц. секретар.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 142, повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що спеціяльний мітинг відбудеся в суботу дня 25. квітня точно о год. 7.30 вечером. На порядку дня дуже важні справи до полагодження і тому присутність кождого члена є конечна. — Андрій Поливчак, предс.; Петро Остапчук, писар, Яцко Лешак, касієр.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє своїх членів, що звичайний мітинг відбудеся в неділю, 26. квітня в Укр. Шкільній галі. На той мітинг має явитися кождий член; неявившийся буде караний після статута. Члени не вирівнавші місячних вкладок будуть суспендовані. На сім мітингу наш делегат п. Гавриляк здасть звіт з 16-тої конвенції. — Григорій Сайкевич, предс.; Трофим Мороз, секр.; Олекса Шийка, касієр.

БОФАЛО, Н. Й. Бр. св. о. Николая, від. 127, повідомляє, що квартальний мітинг відбудеся в неділю, 26. квітня, у гали церковній зараз по Службі Божій. На мітинг повинен явитись кождий член, бо є богато справ до полагодження. — Стефан Пришлівський, предс.; Павло Володка, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. Мітинг Бр. св. Стефана, від. 221, відбудеся в неділю, дня 26. квітня, в гали церковній при Оклей і Райс ул., зараз по Службі Божій. Проситься всіх членів прибути на мітинг бо делегат здасть звіт з конвенції У. Н. Союза. Конвенція приняла важні ухвали, про котрі кождий член повинен послухати. — Мих. Биряк, предс.; Гр. Чикало, секр. рек.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Вільність в Америці, від. 172, подає до відома всім своїм членам, що звичайний мітинг відбудеся в суботу дня 25. квітня, о годині 7:30 вечером, в Укр. Народнім Домі, 217-19 E. 6-та ул. Згаданий мітинг припадав на 11. квітня, але з важної причини перенесений на суботу, 25. [illegible] Кождий член повинен прибути на час і вирівнати свої залеглости. Суть важні справи до полагодження і делегат здасть звіт з 16-тої конвенції У. Н. Союза. Будесь принимати в члени до Товариства і У. Н. Союза. — Петро Бойко, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Тов. Вільні Козаки, від. 116, повідомляє своїх членів і членкинь місцевих і позамісцевих, що трумісячний мітинг відбудеться в неділю, дня 26-го квітня, о год. 2-ій пополудни в Ганчак Гали, 839 South Broad St. Кождий член і членкиня повинні явитися на сей важний мітинг; буде справозданне фінансове за 3 місяці. Справозданне делегата з 16. головної конвенції У. Н. Союза. Трентонські Українці і Українки, коли хочете почути господарку У. Н. Союза, прийдіть громадно і впишіться до Тов. Вільних Козаків, а будете певні того, що обіцяє У. Н. С. — Михаїл Костирка, предс.; Михаїл Сеньків, кас.; Павло Стадник, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Володимира, від. 162, повідомляє своїх членів, що звичайний мітинг відбудеться дня 26. квітня в гали церковній о 1-ій год. пополудни. Проситься всіх членів прибути на сей мітинг, бо суть важні справи до полагодження. — Стефан Медвідь, предс.; Мих. Гнатів, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тво. Запорожська Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів і членкинь як місцевих так і позамісцевих, що звичайний мітинг відбудеться в неділю 26. квітня с. р. точно о год. 1-ій пополудни, в гали церковній під ч. 645 Roosevelt Ave. Обовязком кождого прийти на сей мітинг, бо є богато справ до полагодження. Також почуєте звіт делегата з 16-тої конвенції У. Н. Союза. Длятого кому лежить на серци добро і розвій нашої організації, неха йприйде, а також приведе своїх знакомих та впише в члени нашої організації У. Н. Союза. З нагоди відбуттяся 16. конвенції У. Н. Союз буде принимати нових членів без вступного. Довгуючим членам пригадується, щоби вирівнали свої належитости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Гр. Волянський, предс.; Й. Клебан, кас.; І. Маркович, секр.

ПОДЯКА.

До Уряду Укр. Нар. Союза.

Складаю сердечну подяку Урядови Укр. Нар. Союза, що прислали поміч для мене з фонду запомогового на піддержанне моеї родини. Я одержав через секретаря мого відділу чек на суму $75.00. Ще раз складаю сердечну подяку і апелюю до всіх Українців і Українок, щоби громадно вступали до Укр. Нар. Союза, бо то одинока і найліпша організація українська в Америці, в котрій кождий Українець і Українка може забезпечитись як найліпше. Кождий щирий Українець і Українка повинні належати до Укр. Нар. Союза. Вписуйтеся самі і других заохочуйте, нехай У. Н. Союз зростає як найбільше. Здоровлю цілий уряд У. Н. Союза.

Іван Гарпул,
член У. Н. Союза від. 163.

ДО ОДНОСІЛЬЧАН З ЛУКИ МАЛОЇ, ПОВІТ СКАЛАТ.

Відозва односільчан з Луки Малої пов. Скалат, котрі перебувають в Північній Америці.

Дорогі Родимці з Луки малої! Ми яко члени нашої дорочої читальні „Просвіти" в Луці малій, а передовсім Хвальний Виділ просить Вас ласкаво в тій цїли о матеріяльну поміч для нашої Читальні. Річ в тім ділі дуже для нас інтересна, бо в нас трафляється два великі доми до спродажи, де мали жиди коршмарі; дуже красно булоб, де була коршма, щоби на тім місци була напись „Читальня Просвіти". Дорогі Родимці! Ви [illegible] свого села в [illegible] треба богато писати, в якім положенню Ви лишили свое рідне село: повно гніздів жидівських, а еще до того під границею большевицькою через що тими роками повоєнними розмножилося головно пачкарство і попритім злодійство та неморальність; тими роками межи молодіжю закралася значно неморальність, так що року есть кілька випадків. Отже нас есть кілька одиниць свідомійших, що боремося з темнотою рідного села. Ми за цїль поставили: або здобути або дома не бути, аби боронити наше рідне село від нахабної пропасти, треба двох річий: аби горівки цїлком не було в селі, а друге, аби відновити „Читальню Просвіти" аби молодіж на мне марнувалася. Отже Дорогі Родимці, котрі Ви майже всі виїхали з свого села молодими хлопцями і дівчатами, Ви дістали правдиву свободу на земли Вашінгтона, Ви знаєте добре наше положенне свого рідного краю. Вас есть там близько 80 осіб з Луки малої порозкидані по більших містах Америки. Дорогі Родимці нашим проханнем есть і завданнем є до Вас простягати руки, поможіть нам в нашім ділі! Приближається час Світлого Празника Христового Воскресення, пригадайте собі за рідне село, за старий край, най кождий офірує по можности яку лепту, а коли Ви будете щиро відноситися до свого рідного села з щирим серцем то попри тім і свій свідомий земляк невідмовить найменьшої лепти. Найголовнійшу вагу і обовязок кладемо на Д. Бойка, Box 29, Blackstone, Mass., і Василь Сербай, 1905 First Nat'l Bank Bldg., Detroit, Mich. На них кладемо тую працю і всі щирі земляки жертводавці най відішлють на їх адреси, вони оба відішлють на руки голови Чит. Просвіти, о. Василія Левицького, а листи на руки виділови.

Дорогі Родимці! Ви всі знаєте, що наш народ найбіднійший, а нам здається, що наше село найбіднійше, отже хто набувся на земли Вашінгтона, най вертає до старого краю працювати, а хто на далі остає, нехай незабуває за старий край та за свое рідне село. Від так на далекій чужині здоровимо своїх родимців і щирих приятелів Земляків!

ЗА ВИДІЛ:

о. Василь Левицький, голова; **Онуфрій Ставничий**, заст.; **Дм. Леськів**, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.